

SZAKDOLGOZAT

Kövespataki Eszter
természetvédelmi mérnök

Gödöllő
2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Szent István Campus

Természetvédelmi Mérnök BSc

Levelező tagozat

**BOTANIKAI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI ÉRTÉKELÉS A
CSÁKVÁR MELLETTI PRO VÉRTES GYEPTERÜLETÉN**

Készítette:

Kövespataki Eszter

Belső konzulens:

Prof. Dr. Penksza Károly

egyetemi tanár, MATE, Növénytermesztési-tudományi Intézet, Növénytan tanszék

Külső konzulens:

Dr. Szentés Szilárd

tudományos munkatárs, ATE, Állattenyésztési, Takarmányozási és Laboratóriumi
Állattudományi Intézet

Gödöllő

2023

1. ÖSSZEFOGLALÁS

Szakterületemben a Pro Vértes Közalapítvány kezelése alatt álló legelőterületet értékeltem botanikai és természetvédelmi szempontból. Természetvédelmi célú kezelése jelenleg magyar szürkemarhával és házibivallyal történő legeltetéssel valósul meg. A gyepterületet 1998 óta különböző legelő háziállatokkal hasznosították. A dolgozat a 2022-2023-as évben a legelő vegetációját és az évjáráthatást értékeli különböző módszerek segítségével. A 2022-es aszályos, majd a 2023-as csapadékos év cönológiai felvételezései kerültek összehasonlításra, valamint a megfigyelések alapján az évjáráthatás érvényesülése került megállapításra.

A kitűzött célok között szerepelt az aszályos és a csapadékos nyár a terület vegetációjára gyakorolt hatásának elemzése. Céлом volt továbbá megvizsgálni a legelőterületeken, hogy a 2023-as csapadékos év nagyobb fajszámot és egyedszámot idézett-e elő, mint a 2022-es aszályos, vagyis az évjáráthatás kirajzolódásának megállapítása. Ezen felül foglalkoztam a takarmányértékkel bíró gypalkotó növényfajok borítási értékével is.

Az anyag és módszerek című fejezetben a dolgozathoz felhasznált elemzési és statisztikai módszereket részleteztem. A legelőn felvételezett fajok ökológiai jelzőértékeinek elemzéséhez a Borhidi-féle (BORHIDI 1993) relatív növényökológiai mutatók lettek felhasználva. Ezen belül is a nitrogénigény relatív értékszámai (NB) és a relatív talajvíz- illetve talajnedvesség szerinti értékelései (WB) kerültek alkalmazásra. A felvételezések továbbá a Simon-féle (SIMON 1988) természetvédelmi értékkategóriák (TVK) és a BORHIDI (1993) által megalkotott szociális magatartástípusok (SBT) rendszere alapján kerültek kiértékelésre. A fejezet végén röviden bemutatásra került BALÁZS (1949, 1960) termésbecslési módszere, KLAPP et al. (1953) takarmányértékek meghatározására megalkotott skálája, valamint a mintaterületek vegetációjának klasszifikációs és ordinációs elemzési eredményei is.

Az eredmények kiértékelése diagramok segítségével történt. Az ábrákon a 2022-es és a 2023-as év felvételezéseinek eredményei kerültek ábrázolásra.